

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

วันอังคารที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ.2564

คอลัมน์บทความพิเศษ : ก.เกษตรฯประสบความสำเร็จลดเผาในพื้นที่เกษตร

เกษตรฯ ประสบความสำเร็จลดเผาในพื้นที่เกษตร Hot Spotทั่วประเทศ ลดลง 53% ตั้งแต่ ม.ค. - เม.ย. 2564 พลิกดันเกษตรกรสร้างเครือข่ายจัดการเศษวัสดุ สร้างรายได้งามให้ชุมชน จากสถานการณ์ปัญหาหมอกควันและมลพิษทางอากาศโดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ที่มักเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากการเผาในที่โล่ง ทั้งพื้นที่ป่า และพื้นที่ทางการเกษตร จนส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและทางเศรษฐกิจ และยังส่งผลกระทบต่อตรงต่ออาชีพการเกษตร เนื่องจากเป็นสาเหตุหลักของปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผลผลิตที่ได้รับต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้มีนโยบายให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการโครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร และถ่ายทอดความรู้ด้านทำเกษตรปลอดการเผาให้กับ

เกษตรกร ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีในพื้นที่ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ร่วมกันจัดงานรณรงค์ในท้องถิ่น เพื่าระวังติดตามสถานการณ์ช่วงวิกฤติหมอกควัน จัดทำแปลงนำร่องสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุทดแทนการเผา ส่งผลให้ทุกพื้นที่ของประเทศมีจุดความร้อนสะสม (Hotspot) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2564 - 22 เมษายน 2564 รวมระยะเวลาประมาณ 4 เดือนพบว่า ในช่วงเวลาเดียวกับปีที่แล้ว จุดความร้อนสะสม (Hotspot) ลดลงร้อยละ 53 โดยโดยพื้นที่เกษตร มีจุดความร้อนสะสมลดลง ร้อยละ 47 ในขณะที่เกษตรกร มีการสร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา รวม 280 เครือข่าย มีการดำเนินการหลากหลายแนวทางในการจัดการเศษวัสดุตามความเหมาะสมสามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนได้เป็นอย่างดี

นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เปิดเผยว่า กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการส่งเสริมให้เกษตรกรลดการเผาในพื้นที่การเกษตร และปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตรมาทำการเกษตรแบบปลอดการเผา โดยการสร้างและพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา เพื่อเร่งรัดจัดการ และแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม นำร่องสาธิตการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตรเพื่อลดปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร มาตั้งแต่ ปี 2547 โดยแนวทางในการส่งเสริมจะเน้นสร้างการรับรู้ให้เกษตรกรได้

ตระหนักถึงผลเสียจากการเผา แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา และนำเสนอทางเลือกในการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร และสร้างเป็นเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผาเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนในพื้นที่ต่อไป

โดยทางเลือกที่นำเสนอให้เกษตรกรไม่เผา และจัดการเศษวัสดุทางการเกษตรให้เกิดประโยชน์ เช่น การไถกลบตอซังฟางข้าว ใบอ้อย หรือเศษซากพืช เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน คึ้นชีวิตให้ดิน เพราะถ้าดินดี เกษตรกรก็จะได้รับผลผลิตสูง มีรายได้เพิ่มขึ้น อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มปุ๋ยในดิน ทำให้สามารถลดการใช้ปุ๋ยเคมี เป็นการลดต้นทุนการผลิต

ได้อีกทางหนึ่ง การเผาตอซัง เป็นการทำลายอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารในดิน (N P K) คิดเป็นมูลค่า 217 บาทต่อไร่ รวมถึงส่งเสริมให้นำเศษตอซังฟางข้าว หรือเศษวัสดุการเกษตรอื่นๆ ที่เหลือทิ้งในแปลงเพาะปลูก มาทำปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมักเพื่อใช้ทดแทนปุ๋ยเคมี ทำให้ลดต้นทุนการผลิต และลดปัญหาสิ่งแวดล้อม นำเปลือกซังข้าวโพดหรือฟางมาทำวัสดุเพาะปลูก หรือการนำเศษวัสดุการเกษตรมาใช้เลี้ยงสัตว์ เช่น นำมาอัดก้อน หรือนำมาทำอาหารหมักเพื่อใช้เลี้ยงโครวมไปถึงนำมาใช้ประโยชน์ทางด้านพลังงาน เป็นพลังงานทดแทน หรือจะนำไปเพาะเห็ด ผลิตกระดาษ หรือของประดับก็ได้เช่นกัน นอกจากนี้ ยังนำเศษใบไม้ เศษฟาง เศษหญ้า ที่แห้งมาคลุมบริเวณโคนต้นพืช หรือเรียกว่า การห่มดินเป็นที่อยู่อาศัยของจุลินทรีย์เก็บรักษาความชื้น “อุ่มน้ำ อุ่มปุ๋ย” เมื่อย่อยสลายจะกลายเป็นฮิวมัส ซึ่งเป็นปุ๋ยให้กับพืชเป็นอาหารให้สัตว์หน้าดิน เช่น ไส้เดือน กิ้งกือ ฯลฯ ช่วยพรวนดินและถ่ายมูลเป็นปุ๋ยให้กับพืชอีกด้วย

ซึ่งผลจากการดำเนินโครงการ มีรายงานสรุปข้อมูลจุดความร้อนสะสม (Hotspot) ด้วยระบบดาวเทียม MODIS ของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ Gistda ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2564 - วันที่ 22 เมษายน 2564 รวมระยะเวลาประมาณ 4 เดือน พบว่า ในช่วงเวลาเดียวกับปีที่ผ่านมาทุกพื้นที่ของประเทศมีจุดความร้อนสะสมลดลง ร้อยละ 53 โดยพื้นที่เกษตร มีจุดความร้อนสะสมลดลง ร้อยละ 47 นอกจากนี้ ในปี 2564 กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา รวม 280 เครือข่ายมีการดำเนินการหลากหลายแนวทางในการจัดการเศษวัสดุตามความเหมาะสมและบริบทของชุมชน ช่วยลดต้นทุนการผลิตและสามารถสร้างรายได้เพิ่มจากการจัดการเศษวัสดุ ยกตัวอย่าง ชุมชนต้นแบบปลอดการเผา ตำบลยางสักกระโหล่ม อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี ที่ผลิตฟางอัดก้อนจำหน่าย ปริมาณ 80,000 ก้อน ขายราคา 30 บาทต่อก้อน เป็นเงิน 2,400,000 บาท หักต้นทุน 960,000 บาทแล้ว มีรายได้ 1,440,000 บาท และผลิตปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ใบไม้ ฟางข้าวที่อัดไม่ได้ ต้นถั่วลิสง ซังข้าวโพด ปริมาณ 500 ตัน ขายราคา 4บาท/กิโลกรัม มีรายได้ เท่ากับ 200,000 บาท รวมทั้ง 2 กิจกรรม มีรายได้ เท่ากับ 1,640,000 บาท

“กรมส่งเสริมการเกษตร จะเร่งดำเนินการสร้างการรับรู้แก่เกษตรกรให้รู้ถึงผลกระทบจากการเผา และนำเสนอทางเลือกที่ใช้ทดแทนการเผา ให้ครอบคลุมและขยายพื้นที่ดำเนินงาน

โครงการให้เพิ่มมากขึ้นตามงบประมาณที่ได้รับ รวมถึงการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ด้วย และในระยะยั่งยืน ต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติของเกษตรกรให้ตระหนักถึงผลเสียและปัญหาที่จะตามมาจากการเผา ทั้งในเรื่องการทำลายโครงสร้างดิน ทำลายสิ่งแวดล้อม ส่งผลกระทบต่อท้ายสุดกับสุขภาพของตนเอง ครอบครัว ลูกหลาน ซึ่งจะทำให้เขาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาทำการเกษตรแบบปลอดการเผาที่เกิดจากความตั้งใจของเกษตรกรเอง”อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวทิ้งท้าย

คอลัมน์ สกู๊ปพิเศษ : RID TEAM ขับเคลื่อนงานชลประทาน สร้างความมั่นคงทางด้านน้ำอย่างยั่งยืน

กรมชลประทานเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนงานพัฒนาแหล่งน้ำและบริหารน้ำของประเทศไทย โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ เพิ่มพื้นที่ชลประทานให้ได้จำนวน 49.5 ล้านไร่ มีปริมาณน้ำเก็บกัก 93,655 ล้านลูกบาศก์เมตร มีการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ 14.1 ล้านไร่ มีพื้นที่จัดรูปที่ดินจำนวน 14.46 ล้านไร่ และมีคร่าวเรือได้รับประโยชน์ถึง 7.431 ล้านคร่าวเรือให้ได้ภายในปี 2579

“RID TEAM เราจะก้าวไปด้วยกัน”เป็นหลักคิด และหลักปฏิบัติสำคัญที่ นายประพิศ จันทร์มา อธิบดีกรมชลประทาน มอบให้ผู้บริหารกรมชลประทาน และข้าราชการทุกคนนำไปใช้ขับเคลื่อนงานชลประทานเพื่อก้าวไปสู่องค์กรอัจฉริยะ มีความมั่นคงด้านน้ำ รวมทั้งเพิ่มคุณค่าการบริการ ซึ่งแนวคิด “RID TEAM เราจะก้าวไปด้วยกัน” เป็นการพัฒนาต่อยอดจากแนวคิด

RID No.1 ที่เคยดำเนินการมาก่อนหน้านี้

แนวคิด RID TEAM มุ่งขับเคลื่อนกรมชลประทานให้เป็นองค์กรที่ดี 4 ด้าน ได้แก่ นโยบายด้านรัฐ สังคมและสิ่งแวดล้อม เน้นพัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนแม่บทที่สำคัญของประเทศเพื่อเสริมสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนและสังคม นโยบายด้านผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมุ่งกำหนดมาตรฐานและพัฒนาการให้บริการบนพื้นฐานของกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน นโยบายด้านองค์กร มี 2 นโยบายหลัก คือ มุ่งยกระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้ได้อย่างเป็นรูปธรรมภายใต้วิสัยทัศน์ที่มีเป้าหมายทั้งในระยะสั้นและระยะยาวผ่านการวางกลยุทธ์อย่างเป็นระบบ ขณะเดียวกันมุ่งส่งเสริมการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล(Good Governance) สร้างจิตสำนึกให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ส่วนนโยบายด้านผู้ปฏิบัติงานเน้นดำเนินงานใน 4 ด้าน ได้แก่ มุ่งพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคล พัฒนาศักยภาพบุคลากรให้เป็น “Smart Worker” นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการดำเนินงานพัฒนาระบบและวิธีการทำงาน รวมทั้งยังให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตของบุคลากร

นอกจากนี้ RID TEAM มุ่งกำหนดเป้าหมายในการขับเคลื่อนงานชลประทานไว้ 3 ประเด็น ประเด็นละ 4 กลยุทธ์ ดังนี้ คือ ยกกระดับเป็นองค์กรอัจฉริยะ โดยเน้นจัดการและบูรณาการระบบฐานข้อมูล การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในการทำงาน รวมทั้งการสรรหาและพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น เดินหน้าสร้างความมั่นคงด้านน้ำ โดยเน้นพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน การบริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ การเพิ่มประสิทธิภาพของโครงการชลประทาน และการพัฒนารูปแบบ ตลอดจนแนวทางที่เหมาะสมในการรับมือภัยพิบัติด้านน้ำ เพิ่มคุณค่าการบริการ โดยเน้นเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการและภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน การพัฒนาคุณภาพการให้บริการของหน่วยงาน การจัดวางตำแหน่งบุคลากรและจัดทำเส้นทางความก้าวหน้าอย่างเหมาะสม รวมทั้งเสริมสร้างความผูกพันของบุคลากรเพื่อให้มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

สำหรับแผนการบริหารจัดการน้ำในระยะยาวนั้น นายประวิศ จันทร์มา อธิบดีกรมชลประทาน มีนโยบายให้ยึดหลักการบริหารน้ำแบบประณีต โดยเน้นการสร้างขบวนการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน เช่น การบริหารจัดการน้ำในระดับแปลงนา เจ้าหน้าที่ชลประทานต้องเพิ่มความละเอียดพิถีพิถันในการส่งน้ำ ให้พอดีกับการเจริญเติบโตของต้นข้าว วิธีการนี้ช่วยประหยัดน้ำ และประหยัดค่าใช้จ่ายของเกษตรกรไปพร้อมๆ กัน ซึ่งจากสถิติพบว่าประเทศไทยเผชิญปัญหาน้ำน้อยและน้ำมาก เกิดสลับกันทุก 4-5 ปี ดังนั้นการบริหารจัดการน้ำในอนาคต ต้องมีการจัดทำแผนรองรับ บนพื้นฐานข้อมูลสถิติผนวกกับการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ประมวลผลและวางแผนบริหารจัดการน้ำทั้งแผนระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาวรวมทั้งเพิ่มปริมาณการเก็บกักน้ำให้มากขึ้น โดยพัฒนาแหล่งเก็บน้ำใหม่ และการปรับปรุงซ่อมแซมอ่างเก็บน้ำที่มีอยู่ให้เพิ่มปริมาณการเก็บกักน้ำได้มากขึ้น

นอกจากนี้ อธิบดีกรมชลประทานยังมีนโยบายให้มีการเชื่อมโยงอ่างสู่อ่าง มีการสูบน้ำกลับสร้างทำนบกั้นหรือสิ่งก่อสร้างในลำน้ำเป็นช่วงๆ ขุดขยายแก้มลิงสร้างสมดุลการปล่อยและเก็บน้ำตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง กรมชลประทานเตรียมจัดสรรงบประมาณกว่า 6 หมื่นล้านบาทสำหรับบุคลากร และพัฒนาแหล่งน้ำ ให้มีปริมาณน้ำเพิ่มขึ้น 1.3 หมื่นล้าน ล้านลูกบาศก์เมตร ขยายพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น 18 ล้านไร่ ครอบคลุมพื้นที่เกือบ 50 ล้านไร่ทั่วประเทศภายใน ปี 2579

นายประวิศ จันทร์มา อธิบดีกรมชลประทาน มีความทุ่มเทที่จะบริหารราชการและปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยยึดมั่นเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม โปร่งใส มีความรับผิดชอบ ต่อด้านการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ รวมทั้งน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวในการประพฤติปฏิบัติและดำรงตนไว้ซึ่งเกียรติ ตลอดจนปลูกฝังค่านิยม สร้างจิตสำนึกให้แก่บุคลากรของกรมชลประทานให้ดำรงไว้ซึ่งความซื่อสัตย์ เพื่อขับเคลื่อนภารกิจงานชลประทานให้บรรลุตามเป้าหมาย เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรและราษฎรอย่างยั่งยืนต่อไป